

Fremme og utvikle en god skolekultur

Skolekultur handler om verdier, normer og virkelighetsoppfatninger, og hvordan disse viser seg i praksis i skolehverdagen. Er skolen preget av åpenhet, god kommunikasjon, felles mål og verdier og vilje til å dele erfaringer og kunnskap, har dere større sannsynlighet for å lykkes i arbeidet med å utvikle et trygt og godt skolemiljø.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 01.08.2024

Skolekulturen kommer fra normer, verdier og virkelighetsoppfatninger som utvikles på en skole. Den viser seg i hvordan dere som jobber på skolen trives på jobb, samarbeider med hverandre og hvordan dere snakker til og om hverandre, elevene og foreldre. Skolekulturen viser seg også i hvordan dere tilrettelegger for elevenes faglige, sosiale og emosjonelle utvikling og læring.

Kultur er det som faktisk skjer

Skolekulturen har stor betydning både for elevenes skolemiljø og de ansattes arbeidsmiljø. Alle på skolen bidrar til den kulturen dere er en del av. Kultur må bygges, jobbes med og vedlikeholdes. Den kan ikke tas for gitt, og her har alle et ansvar.

Kultur er det som faktisk skjer, og kommer til uttrykk gjennom hvordan dere oppfører dere. Den etablerte skolekulturen har stor betydning for det daglige arbeidet ved enhver skole. Dere som jobber på skolen, er rollemodeller for sosial samhandling. Elevene legger merke til hvordan dere voksne forholder dere til ulike elever, og bruker dette som en referanse for hvordan de selv kan oppføre seg mot hverandre.

I arbeidet med å fremme et trygt og godt skolemiljø, vil skolens kultur være avgjørende. Den påvirker hvilke holdninger dere ansatte har til egen rolle, og hvilket ansvar dere tar i møte med den enkelte elev og aktivitetsplikten.

En god skolekultur krever kontinuerlig arbeid

Skoleledelsen har et særlig ansvar for å være rollemodeller i arbeidet med en trygg og god skolekultur der alle møtes med respekt og tillit. Felles verdier, regler og rutiner er viktig for å bygge en god skolekultur, og er med på å skape forutsigbarhet og lik praksis. Å utvikle og vedlikeholde en god skolekultur er et kontinuerlig arbeid som krever at skoleledelsen setter av tid til kollektive prosesser i personalet. Det innebærer blant annet å sørge for en god kommunikasjons- og tilbakemeldingskultur, slik at dere kan fortsette med det som fungerer, og være endringsvillige og fleksible når det trengs.

Arbeidet med å utvikle og vedlikeholde en god skolekultur krever et kontinuerlig holdningsarbeid, der dere fokuserer på hvordan grunnleggende verdier viser seg i praksis. Støtt hverandre når det trengs, og utfordre og stopp hverandre de gangene det er nødvendig. Dette gjør det lettere å være åpne for kritikk og utfordrende tilbakemeldinger, slik at ulike perspektiver får komme frem og blir tatt imot på en respektfull måte.

Refleksjon rundt egen skolekultur

For å utvikle en trygg og god skolekultur må det være rom for å øve, prøve, mestre og feile. Å jobbe med etiske refleksjoner rundt skolekulturen kan bidra til at det er lettere å vite hvordan dere skal handle i konkrete situasjoner. Gjennom etisk refleksjon kan den enkelte ansattes verdier bli tydeliggjort, og skape grunnlag for refleksjon. Refleksjonene skjer i spenningsfeltet mellom de åpne verdiene alle kan være enige om, som anerkjennelse og respekt, og individuelle, skjulte eller lukkede verdier hos den enkelte ansatte. Etiske refleksjoner med utgangspunkt i konkrete hverdagshistorier eller hendelser vil bidra til bevisstgjøring av de skjulte verdiene, og også tilføre de åpne verdiene konkret innhold.

Filmer

- [Skolekultur](#)
- [En inkluderende kultur](#)
- [Fra holdning til handling](#)

Relevante resursser

- [Arbeid med kvalitet og kompetanse](#)
- [Kompetansepakke om trygt og godt skolemiljø \(modul 1 og 6\)](#)

Regelverk

- Opplæringsloven § 12-3
- Overordnet del 3.5

Refleksjonsspørsmål

- Hva legger vi i begrepet "skolekultur"?
- Hvordan tror vi en nyansatt vil beskrive kulturen på skolen vår?
- På hvilken måte bidrar vi til å opprettholde etablerte verdier, normer og virkelighetsoppfatninger?
- Hvordan viser vår skolekultur seg i praksis i skolehverdagen?
- Hvordan påvirker vår skolekultur elevenes skolemiljø og de ansattes arbeidsmiljø?
- Hvordan reflekterer vi over vår egen rolle i skolekulturen?
- Hvordan håndterer vi utfordringer som oppstår?
- Hvordan jobber vi med å være gode rollemodeller for sosial samhandling?
- Hvordan påvirker skolekulturen vår holdning til egen rolle og ansvar i møte med den enkelte elev?
- Hvordan jobber vi med å utvikle og vedlikeholde en god kommunikasjons- og tilbakemeldingskultur?
- Hvordan håndterer vi kritikk og utfordrende tilbakemeldinger på en konstruktiv måte?